

1928

MATI IN GOSPODINJA

Št. 23

Starši preimo božji dar.

V življenju zakoncev je tisti dan poseben važen, ko postaneta — dočim sta bila doslej samo mož in žena — po vse-mogočnem blagoslovu božjem oče in mati.

Tisti dan prejmeta vzvišeno nalogo z nebes, prejmeta pa tudi in prevzameta važne dolžnosti, neke vrste duhovniško službo.

Prva dolžnost očeta in matere je, da resno preudarita velikost in dalekosežnost svojih pravic in dolžnosti.

Druga njuna dolžnost je, da oba sodelujeta pri vzgoji otrok, zlasti pri prvi vzgoji in da otrok ne dasta prezgodaj od hiše.

Tretja dolžnost je, da oba, ko pride čas javne vzgoje, tudi skrbno pri tej vzgoji sodelujeta.

Končno je četrta dolžnost staršev — nič manj važna od prejšnjih, ampak še bolj nujna — da tedaj, ko je končana navadna otroška vzgoja, nadaljujejo tudi ono veliko in zadnjo vzgojo mladine, ki je takorekoč krona vse vzgoje: to je vstop v življenje. Ne pretiravamo, če rečemo, da je ta dolžnost najresnejša in najtežja od vseh dolžnosti zlasti zato, kar prav tu nihče ne more staršev namestovati.

Samo po sebi se razume, da morajo starši pred vsem drugim dajati otrokom dober zgled. A o tem danes ne bomo razpravljale. Ogledale si bomo le najvažnejša načela vzgoje in njih spoštovanje v življenju staršev.

Da namreč razumejo dolžnosti ki jih nalaga vzgoja prav do viška in prav do dna, ne zadošča le plitvo znanje, tudi ne veselje očetovstva in ne sreča materinstva. Mnogo bolj je treba tu resnega premisleka in mnogoterih navdihov, ki jih morejo starši prav razumeti le v zbranosti in tihoti doma, ne pa v hrupu in veseljenju izven doma.

Prva misel očeta in matere takoj ob rojstvu otroka je misel na vzgojo. Ne pravimo zastonj: takoj; kajti z dnem, ko je otrok odprl oči v zemsko življenje, ko se je oglasil s prvim glasom, mora pričeti tudi njegova vzgoja. Za mater seveda se začne vzgoja že prej.

S kako pobožnim spoštovanjem se pripravljata krščanska mati na sprejem živ-vega božjega daru! S kako neizrečeno skrbjo misli na mlado dušo, ki je njeni tako blizu! Koliko ljubezni, koliko varstva za novo, nežno njeno drugo življenje! Koliko paznje, modrosti, miru vsem okolnostim, da se življenje otrokov lepo razvijal! Da, krotka, čista kri zaplove po malem telescu! Nič več ni sama; vse njeno življenje se razvija v dveh. Če moli, če gre v cerkev, k sv. zakramentom, stori vse to z otrokom in zanj. Ne trdimo, da ni težav in mnogoterih težav, vendar morejo te težave krščanski materi biti tudi prava sladkost.

In ko prejmo starši ta božji dar, se v sredo očetovskega in materinskega veselja prikrađejo nove in tesne misli.

Kaj bo postalo iz našega otroka?

Slaboten, brez moči je prišel k nam. A v njem živi neumrjoča duša. Kakšna je njegova bodočnost? Ne vemo. Gotovo pa je, da skrb, ki jo uporabljamo za njegovo vzgojo, odloča vsemu njegovemu življenju.

Tega važnega dela pa ne smemo pustiti slučaju; vse, kar zmoremo, naj bo porabljeno za to važno nalogo, če bo treba tudi — z žrtvami.

Vsak dan je treba takih misli! Nič ni lepšega kakor take misli v življenju očeta in matere!

Casopis in žena.

Tisk je velesila, ki je trenutno najmočnejša na svetu in proti kateri je boj mogoč le z enako močno silo. Kakor vsaka druga sila, tako skuša tudi tisk spraviti pod svoj vpliv čim širši krog človeštva. Kajti značilno svojstvo vsake sile je njeno nagnenje, njen pohlep po vladanju. Razlika pri časopisni velesili je le ta, da ona pravzaprav ne nastopa siloma, temveč polagoma, natihoma in previdno osvaja vedno večja območja, jih prekvaša v mnenju ter jih s tem napravlja za svoje privrženke. Časih postajajo tako pridobljeni privrženici naravnost sužnji mrtvi črki, katero upravlja in ji daje obraz velesila, ki ji je ime tisk.

Vsaka sila in moč postaja sčasoma nevarna. Nevarna postane takrat in zato, ko misli, da si je že dovolj utrdila oblast in da potem lahko počne kar hoče. Prav isto opazamo pri tisku. Sprva je časopis služil le kot informacijsko sredstvo. Bil je le točen in vesten posredovalec vesti med posameznimi kraji in svetovi. Tekom časa pa si je časopis utrdil pot in takrat so se tudi razširile njegove naloge in seveda tudi sredstva. Danes vrši časopis med narodi in ljudstvi veliko kulturno nalogo. On vzgaja. S to vzgojo je pa poč tako, da je takšna, kakršni so tisti, ki nad tiskom vlada, vanj piše in mu dajejo smer. Sadove take vzgoje vidimo na vsakem koraku.

Za katoliško ženo obstoja le katoliški tisk. Časopis, ki blati najsvetejše verske svetinje, ki zagovarja najbolj gnusna in za katoličana sramotna dejanja, ne spada v katoliško hišo. Če naj časopis vrši res uspešno kulturno nalogo, mora biti pisan tako, da ga lahko brez skrbi bere vsakdo, tudi otrok. Kakšno pisanje pa danes čestokrat prinaša v hišo? In to zlasti nekateri slovenski liberalni časopisi. Odrasli bi skoraj sramu zardel, ko bere kakšne takšne neokusne stvari. In takšno branje naj potem dobi otrok, mlad fant, deklica, čigar duša še ne more doumeti vsega, kar se okrog nje dogaja. Katoliška mati in žena, ki kaj da na srečo svojih otrok, takih slabih in protikatoliških časopisov v hišo ne bo pustila, jih bo skušala tudi iz svoje sosesčine iztrebiti. To zahteva od nje dolžnost, terja od nje katoliška miselnost, zavednost, načelnost.

Mati, ženal! Pojdi in bodi res moderni apostol med našim ljudstvom. Vrši svojo nalogo vselej in povsod! Zate in za tvoje

otroke gre! Geslo naj bo: v vsako hišo naš časopis! Ven iz hiš pa neizprosno pometati liste, ki blatijo vse, kar je katoličanom svetega.

R. H.

Modrih

je nekdanj slovelo v stari Grčiji po svoji modrosti.

Danes je le ona pridna gospodinja modra, katere izkoristi 7 prednosti, ki jih nudi

„Kaj boste pa pili?“

To je navadni pozdrav, ko pridem na kmetih v gostilno. Pa tudi v marsikateri mestni gostilni ni drugače. Ali bi ne bilo lepše, ko bi gostilničarka ali natakarica vprašala gosta: S čim, pa morem postreči? ali Kaj pa želite? Žalibog, da so današnje gostilne, zlasti po kmetih večinoma res le pivnice, ne pa gostilne. Za postrežbo z je dila se marsikje prav malo ali pa nič ne briga. Tu in tam včasih ni dobiti niti malega koščka kruha, kamoli kake tople jedi Seveda, to je jako udobno stališče. Vino pivo in žganje je vedno pripravljeno. Treba ga le natočiti, pa je vse delo in vsa skrb pri kraju.

Gostilna je imela prvotno bolj plemenit namen, ker je skrbela predvsem za prehrano popotnih ljudi. Dandanes skrbi pa le za pijačo, kakor da bi bilo vino, pivo ali celo žganje za življenje bolj potrebno nego jed. Nujno bi bilo želeti, da bi se tudi v tem oziru obrnilo na bolje in da bi imele naše kmečke gostilničarke ta namen gostiln bolj živo pred očmi. Kakšna težava je po kmetih za hrano, ve povedati marsikak učitelj ali marsikaka učiteljica, ki mora službovati v kakem od železniškega prometa bolj oddaljenem kraju. Pride v vas, kjer so tri, štiri gostilne, pa ne more dobiti v nobeni hrane. Večkrat se je že primerilo, da je

moral ta ali oni pustiti zaradi tega službeno mesto, ako se ga končno ni usmilil kak zasebnik. — Vemo sicer, da je v preprosti kmečki gostilni težko redno postreči s toplo hrano, ker je glavno opravilo gostilničarja kmetija, ne pa gostilna. Vendar pa bi se moral vedno dobiti v vsaki gostilni kak mrzel prigrizek, in pa kruh, sicer je tak lokal le pivnica ali pa celo beznica.

Kuhinja.

Riževa postna juha. Skuhaj nekoliko olupljenega krompirja. Ko je kuhan, ga odcedi in vodo hrani v lončku, krompir pa dobro zmešaj. Potem vlij nanj krompirjevo, ki si jo prej odcedila, in ravno toliko mleka, postavi na ognjišče ter večkrat premešaj, da se ne pripali. Ko zavre, deni kuhat riž, za vsako osebo približno eno majhno pest. Zdrobi strok česna s soljo in deni v riž. Ko je riž kuhan, ga zabeli s maslom v katerem si zarumenila nekaj koscev čebule. Ako je juha pregosta, ji prilij še nekoliko mleka.

Sladko zelje s pečenim kostanjem. — Osnaži zeljnato glavo, izreži ji storžke ter zreži liste na široke rezance; polij jih z vrelo vodo, ožmi jih in deni kuhat v zavrelo slano vodo. Ko se je zelje skoro napol skuhalo prideni eden do dva olupljena in na kosce zrezana krompirja in velik ščep kumine. Ko je kuhano, razgrej veliko žlico ocvirkov in v razgrete stresli pol žlice moke, premešaj ter pusti, da prevre. Nato prideni eno pest pečenega in oluščene kostanja.

Posiljeno zelje z ocvirki. Zreži zeljnato glavo na rezance kakor za solato, stresli ga v kozo, prilij mu zajemalko vode, eno do dve žlici kisa, velik ščep kumne in osoli, pokrij in duši, med dušenjem prideni eno veliko žlico mrzlih ocvirkov. Ko se zelje zmešča in popije mokrato, ga potresi z žlico moke in duši še dve minuti, nakar ga zalij z krompirjevo ali juho. Ko še nekaj minut vre, ga postavi kot prikuho na mizo.

Krompirjevi. Zmešaj eno žlico kisle smetane, eno jajce, majhen krožnik kuhanega in nastrganega krompirja, nekaj zrn soli in eno kavno žličko moke. Vse dobro zmešaj ter devaj z žlico v plitvo ponev, v kateri si razgrela prav malo masti, da so hlebčki lepo okrogli in mezinček debeli, jih z nožem v ponvi razravljaj nato jih na ognjišču peči. Ko se na eni strani zarumene, jih obrni in ko so pečeni, jih potresi z nastrganim bohinjanskim sirom ter postavi kot prikuho s kisló repo na mizo.

Vrt.

Prezimovanje čebulnih in gomoljnih rastlin.

Med zelenjadnice, katerih korenine se morajo pozimi vzeti iz zemlje, spadajo: georgine ali dalije, kane, gladijole, mentbreije in pa tiste vrste begonij, ki so bile posajene na vrtno gredico.

Georgine so pri nas zelo priljubljene in že vsepovsod udomačene. Letošnja jesenska vrtnarska razstava je pokazala, kako zelo je ravno pri tej cvetici vrtnarska veda napredovala. Saj smo jih videli v vseh mogočih barvah in v nebrojnih oblikah. Poleg majhnih cvetov so se šopirile za

žuda veliki in poleg enostavnih bahato napolnjeni cvetovi.

Georgine korenine poberejo v jeseni iz zemlje. To pobiranje je odvisno od temperature. Pobiramo korenine po slani, ko je zelenje že pomorjeno. Pobirati pa jih moramo pred hudim mrazom, ker bi z zmrazovanjem zemlje zmrazilo tudi korenine.

Vsled gnjilobe in plesnobe pa postanejo korenine te lepe in hvaležne cvetice neporabne. Prostor, kamor jih spravljamo, mora biti suh in varen pred zmrazilno. A tudi pregorek ne sme biti, kar bi tudi škodovalo koreninam, ker v gorkem prostoru poginejo vsled suhe, v mrzlem in vlažnem pa vsled mokre zmrazilne.

Ko je slana že zagospodovala na vrtu, poberi korenine iz zemlje, da se pri vzdigovanju ne otrese vsa prst od korenin. Spravi jih za par tednov na zračen prostor, da se osuše. Ostanke stebelj se porežejo tik ob korenini.

Suha klet ali kak drug nepregorak prostor je najboljša sprava zanje.

Suh pesek, šota, žagovina ali deske, kamor jih položiš, jih varuje gnjilobe. Prav dobro je tudi potresti jih z zdrobljenim bukovim ogljem.

Gladijole in montbreije prav lahko prezime, brez posebne střežbe. Ko jih vzamemo iz zemlje, jim porežemo stebila tik ob korenini. Nove čebulice, ki so pognale iz korenine - maternice, pustimo toliko časa skupaj, da se osuše. Potem jih razdelimo in spravimo na suh ne pregorak prostor. Na pregorkem prostoru prezgodaj poženo in to bi jih oslabilo, zato jim moramo zabraniti.

Gomolji begonk kaj radi gnijejo, če jim pustimo preveč prsti na gomoljih. Vsled tega se jim otrese zemlja in se gomolji zložijo na deske ali na suh pesek v tak prostor, koder temperatura ne pade pod tri grade gorkote.

Med rastline, ki jih je treba pobirati v jeseni iz zemlje, spada tudi muza. Muza je rastlina z velikanskim perjem. Za prezimovanje mora biti rastlinjak na razpolago. V kleti ni gotovo, da bi srečno prezimila. V jeseni pred slano jo je treba pobirati iz zemlje, in presaditi jo v primerno veliko posodo, in obsuti pri koreninah s suhim peskom in postaviti v topel rastlinjak. Polagoma se ji porežejo listi do dveh. Zamakati se pozimi ne sme.

Muza se razmnožuje s semenom. Seme se dobi pri vrtnarjih in prav rado kali in hitro raste. Po dveh letih dobi ta velikanška rastlina že tako veliko perje, da lahko vanj zaviješ enoletnega otroka.

Na vrtu je še nekaj cvetja. Dalije, gladijole, kane in anemone vztrajajo do slane. Da se jim življenje in cvetje nekoliko podaljša in da jim slana ne pomori krasote, jih zvečer zakrivamo z vrečami, cunjami ali starimi odejami. S tem jim podaljšamo življenje in s cvetjem napravimo sebi veselje.

Silvovko, brinjevec, pelinovec, rum in hruševac

si lahko napravite z našimi esenci. Steklenica za napravo 4-5 l žganja slane samo Dina 20,-, po pošti Dina 32,-. Točno navodilo na vsaki steklenici. - Samo v drogeriji A. Kanc sinova, Ljubljana, Židovska ul. 1

Praklični migljaji.

Predno si hočeš lase temeljito oprati, si namaži kožo na glavi z sokom limone. Tako odpraviš luskinje iz las. Celo bradavice bodo polagoma izginile; ako jih mažeš s sokom limone. Ako kurja očesa opereš v vroči vodi, potem pa obvežeš s krpo namočeno v sok limone, bodo sčasoma izginila.

Navadno pralno milo pred uporabo dobro posuši. Še enkrat toliko časa ga boš rabila kot pa sveže in mehko.

Ako obešamo brisalke ali druge bele stvari na žeblice ali železne kljuke, postane blago zarjavelo. Pobarvaj železo z emajlnó barvo, pa se to nikdar ne pripeti, ali pa imej lesene obešalnike.

Včasih zahteva bolezen v hiši, da je treba bolnikom kurje juhe. Za tako priliko navadno poiščemo najstarejšo kokoš, katera pa ima trdo meso. Prideni vodi, v koji se kokoš kuha, žlico kisa ali pa žlico jedilne sode (bikarbonate), in meso bo postalo mehko.

Zdrobljen škrob (šterka) je izbornó sredstvo za čiščenje srebrnine.

Dandanes je tudi že v kmečkih domovih najti aluminijasto posodo, na kateri se radi poznajo razni madeži. Odpravimo pa jih z lahkoto, ako posodo oribamo s soljo. Isto tako postopamo z cinasto posodo.

Nerodno je, ako ti mleko vzkípi, posebej še, ker se to ne da prikriti. Ako imaš opravilo, da ne moreš ves čas stati pri ognju, namaži rob posode, v kateri se mledo kuha, s surovim maslom, pa ne bo »šlo čez«.

Božji blagoslov ali denar.

(Slika iz današnjih dni.)

I.

Mož stare korenine je bil Janez Kovač. Svoje kovačnice se je držal od jutra do večera in delo ter zaslužek sta se njega držala. Zgodaj zjutraj je že stal pri nakovalu in štirje pomočniki so mu stali ob strani. Le-ti so delali pridno v delavnici. V hiši pa je gospodinjala mati Lenka, pridna Janezova žena. Ni skrbela samo za moža in oba otroka, Ivana in Tinco, ampak vsi pomočniki so bili v enaki meri deležni njene skrbi in ljubezni. Kakor domači sinovi so bili pri hiši, dokler so držali red, kakor je zahteval gospodar.

V tem oziru pa je bil Kovač strog in dosleden. Tudi ob nedeljah je bila večerja ob določeni uri. In če je katerega pri skupni večerni molitvi manjkalo, je bila to velika napaka. Kdor se je parkrat odtegnil od večerne molitve ali od nedeljske maše brez zadostnega vzroka, takemu je gospodar odpovedal službo.

»Od božjega blagoslova je pač vse odvisno, tako je večkrat zatrjeval Kovač. In res je bil nad njegovim delom poseben

božji blagoslov. Vse se mu je posrečilo. Blagostanje in sreča sta bila pri Kovačevi hiši. Rad pa je tudi pomagal ubogim in za dobre namene je imel vedno odprte roke. Dolgoletne skušnje so omogočile, da je pač lahko prav svetoval tudi drugim. Užival je splošno zaupanje svojih občanov in je bil eden najboljših občinskih svetovalec.

II.

Kovačeva otroka sta bila lepo vzgojena; oče in mati sta v tem oziru prav res storila svojo dolžnost. Zdelo se je prvi čas, da jima bosta otroka v samo veselje. Toda, dočim se je Tinca v vsem vrgla po materi in ji je bila dobra in skrbna pomočnica, se je pa Ivan odtegoval domu, kjer se je le mogel. Hodil je s takimi tovariši, ki očetu niso bili po volji; zato se je le nerad vdal, kadar ga je oče pridržal doma, zlasti, ker so ga prijatelji hvalili za sina bogatega kovača, ki si pač več lahko privoščiti kot oni, a se mora držati matere za krilo in očeta za hlačnico. In zlasti to je Ivana pogrelo ter je očetu in materi večkrat ugovarjal, da pač ni za to na svetu, da bi se vedno doma kisal.

S strahom je oče gledal v prihodnost svojega sina in marsikatero noč sta z materjo prebdela in se razgovarjala, kako bi sina rešila pogube. A vsi opomini in vse prošnje so bile zastoj; sin se je doma povsem naveličal.

Izučen kovaštva na domu, si je zaželel tujine; da spozna tuje ljudi in kraje in se v obrti izpopolni. Težkega srca sta mu oče in mati to dovolila. Ko ga je mati ob slovesu blagoslovila z blagoslovljeno vodo, se ni mogla ubraniti solz; kajti njeno materino srce ni slutilo nič dobrega. In res; kmalu se je pokazalo, da sin ni šel zaradi drugega v tujino kakor, da se reši stalnega nadzorstva staršev in se lahko razgiblje v popolni prostosti.

V tej prostosti pa so ga speljali tovariši povsem na slaba pota, da je docela pozabil na dobre vtise domače hiše, da je izgubil vero in se vrgel v šumno življenje uživanja.

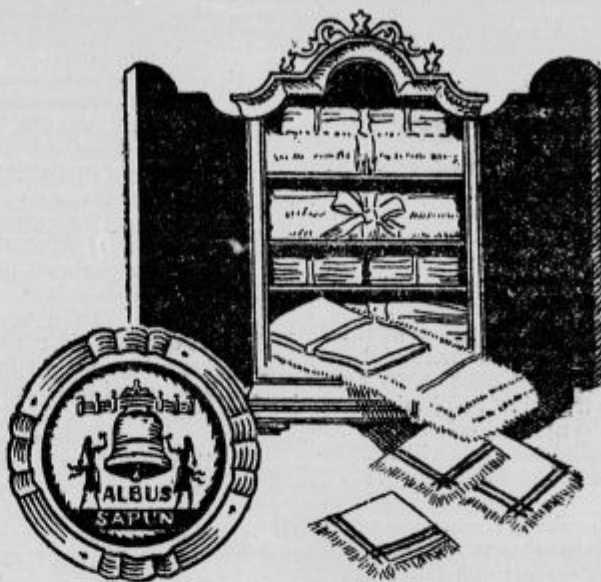
III.

Doma se je med tem časom žalostno spremenilo. Kovač Janez je pokopal zvesto in pridno ženo Lenko, ki ji je smrtno bolezen povzročila žalost in skrb za sina v tujini. Kovač je po tej izgubi tudi sam začel bolehati. Tinca, ki je po materini smrti vodila gospodinjstvo, je na vso moč skrbela za očeta, ki pa je vidno slabel od dne do dne. Odločil se je, da piše po sina, ki naj prevzame domačijo.

Ivan se je vrnil in prevzel dom in kovačijo. Toda njegovo razuzdano življenje je grenilo zadnje dneve že itak bolehnega očeta, ki si kljub skrbni Tinčini negi ni več opomogel.

O, koliko se je spremenilo pri hiši, odkar se je Ivan vrnil! Mir je popolnoma zginil. Namesto veselih popevk, ki so odmevale med enakomernimi udarci kladiva iz kovačnice, se je zdaj razlegal prepir in kletvina. Mlademu gospodarju se je zdelo pod častjo, da bi sedel s pomočniki pri isti mizi. Kadar je le mogel, je odšel v vaško krčmo, ne samo ob sobotnem delapustu,

NE KVARITE SVOJEGA PERILA

NEGO IZRECNO ZAHTEVAJTE
ALBUS-MILO

IZNENADENI BOSTE, KAKO JE PRANJE Z **ALBUS MILOM** PRIJETNO
MALO MILA PORABITE, PA DOBITE BLESCECE BELO PERILO IN
VARUJETE PERILO V NAJVIŠJI MERI SAMO TEDAJ, CE UPORABLJATE
ALBUS-MILO

ampak tudi sicer med tednom. O kaki skupni molitvi ni bilo govora.

In kmalu je zaprl stari Kovač svoje že trudne oči, da ni več gledal strahotnih izprememb na lastnem domu, ki ga je sam tako lepo uredil.

Zelo je jokala Tinca, ko je stala na gomili svojih staršev, jokala tembolj, ker je vedela, da ji doma v teh razmerah ni več obstanka. Vse dotlej je trpela zaradi očeta, a z njegovo smrtjo je bila pretrgana zadnja vez, ki jo je vezala na dom. O, seveda jo je dom vezal še s tisoč vezmi, a kaj ko pa ta dom ni več tisti kot je bil. In vnovič in še bridkeje je zajokala.

Zdaj pa je začutila roko na svoji in ko se je ozrla, je zagledala Lovra, prvega očetovega pomočnika, ki je ob Ivanovem povratku nepričakovano naglo odšel. V mestu je zdaj za prvega kovača; lepo mu je, le tako sam je. Če bi ne hotela z njim kot družica za življenje. Nenadna je bila ta snubitev in izgovorjena v dveh stavkih. In vendar je Tinca začutila v njih čudovito toplo domačnost. Nič ni odgovorila. Hvaležno je stisnila Lovru roko; razumel jo je in odšel. — — — (Konec prihodajši.)

Žena svojemu možu, ki se je vrnil s planine: »O, kako sem vesela, da si prišel. Slišala sem, da je neki norec padel v prepad in zato sem se bala, da ne bi bil ti.«

Meh za smeh.

Starejši gospod, ki je bil nekoliko gluh, je vstal po večerji ter pokril na glavo klobuk, da bi odšel iz restavracije. Orkester pa je v tem trenutku zopet prišel igrati. Kar stopi k njemu gospod ter se zadere na možička: »Tako klobuk z glave.« »Kaj, ali mar igrajo državno himno?« Je vprašal naglušen mož. »Nič državna himna, moj klobuk imate na glavi.«

Neki možakar je prišel v pisarno k odvetniku, da bi vložil tožbo proti sosedu, ker mu je rekel krokodil.

»Kdaj pa je to bilo?« je vprašal odvetnik. »Pred tremi leti!« odvrne kmet.

»Pred tremi leti? Zakaj pa ste odlašali toliko časa?«

»Zato, ker sem šele danes v menažeriji prvič videl krokodila.«

Bil je neznansko len možakar, katerega posebno iz postelje ni bilo mogoče spraviti, ko je zaspal. Neko noč ga je žena zbudila z glasnim vpitjem: »Martin, vstani, kar hitro vstani, gori, vse naokolu je v plamen.« Martin se je počasi pretegnil, potem pa postavil nogi na tla. Počasi je stopal do stene, jo otipal, zazdehal, nato pa se obrnil ter nazaj grede v posteljo dejal: »Se še nič ne mudi, le poležimo že malo, stene so še čisto mrzle.«

Za naše male.

Mirko Kunčič:

Jutro v gorici.

Grozdkci v gorici so zreli. Jesen je. Solnce božje že greje.

»Hej, po trgatvi k nam pridite v svatele! Ptičkom v poljano se smeje.

Ho, pa so ptički bolj modri od njega; hrupno se brž mu odrežejo:

»Boterček, veste, mi nismo pijančki — z d a j se nam grozdkci priležejol!

Ho — po trgatvi...? Kaj mislite vendar?! V krčmi po njih naj pobaramo? V vinček jih kisli pretvorili bodo — mi jih takrat več ne maramok!

Rekši se ptički kar v trumah odpravljajo svatovat k grozdkom v gorico. Vse do večera pri njih si želodčke bodo sladkali z medico!

Zakaj so vršički ozimine rži rdeči?

Abel je bil pastir, Kajn pa kinetovalec. Nekega dne je Kajn daroval Bogu od svojih poljskih pridelkov, Abel pa od prvencev svoje črede. Bogu je bil všeč Abelnov dar, nad Kajnovim pa ni imel dopadenja. Zaradi tega je bil Kajn nevoščljiv svojemu bratu. Iz nevoščljivosti pa je zraslo sovraštvo. Kajn ni prepodil grdega sovraštva, četudi mu je Bog govoril v srcu: »Če si pobožen, si mi ljub; če pa nisi pobožen, tedaj spi greh pred tvojimi vratmi. Ne zbudi in ne pusti mu njegove volje, ampak ohrani si moč čezenj!«

Med tem časom je prišla jesen. Začelo se je mračiti; kajti dan je prehodil dolgo pot čez celo nebo in se je truden hotel podati k počitku. Zato je z veseljem pozdravil večer, ki mu je prišel na nebu naproti in se je obenem tudi poslovil od njega.

Roko v roki sta stala dan in večer in sta gledala na lepo zemljo pod sabo, dan v solnčnosvetlih kodrih in temnolasi večer — in se nista mogla tako hitro ločiti, ker sta se res rada imela. Nad glavo enega je stalo v škrlatnordeči spalni halji solnce, nad drugim pa je že blestela srebrna luna, še vsa zavita v meglenosivo potovalno obleko. To kratko dobo med dnevom in nočjo imenujemo večerni mrak.

V tem času sta stala tudi oba brata, Kajn in Abel, na polju, a ne prijazno roko v roki, kajti Kajnu je prikipele sovraštvo do vrhunca in je stalo med njima kakor neprodorna stena.

»Glej, Kajne!« je spregovoril Abel, in je pokazal na vzkliko rž, »kako lepo ti zeleni rž. To bo dobra letina, če bo gospod Bog dal svoj blagoslov.«

»Seveda, če ga bo dal«, je zamrmral Kajn. »Pa mislim, da si bo dobro premislil

nebeški oče, ki je le tebi dober in tvojim neumim ovcam. To že davno vem.«

Abel je skušal razburjenega brata pomiriti z dobrimi besedami. Toda greh, ki je ležal pred njegovimi vratmi, se je zbudil, je hotel imeti svojo voljo in je potisnil razljučenemu bratu smrtno orodje v roko. In kravav je ležal Abel na prav ozeleneli rži — Kajn pa je zbežal prestrašen svojega krvočelnega dejanja.

Ko je večer to videl, se je spustil v tek za dnevom, da mu ne bi bilo treba gledati bratskega umora in črna noč je razgrnila svoj temni plašč kot mrtvaški prt čez umorjenega.

Na vršičke mladih rženih bilk je kapljala nedolžna Abelnova kri, da so bili vsi rdeči. Sicer so do pomladi obledeli in na klasju in zrnju ni bilo o krvi nikakega sledu. Toda vsako jesen do današnjega dne so vršički mlade rži kakor s krvjo oškropljeni.

MIZARJI — OKRASKE ZA RAKVE

in druge mrtvaške potrebščine dobite najceneje pri A. Šiligoj, trg. s papirjem, Ljubljana, Sv. Petra c. 2.

Kako napravim gorečo luč nevidno?

Za zasmeh, ki ga je bil zadnjič deležen Korošček Ivan, si je pa za prihodnji fantovski večer on izmislil novo šalo.

Zvečer je že bilo, saj zdaj je že tako zgodaj večer, na mizi je stala goreča petrolejka. Takoj, ko je stopil Anžičev Gašper v sobo, mu je Ivan začel praviti, da mu bo to, na mizi stoječo, gorečo petrolejko tako skril, da je on, namreč Gašper, ne bo videl, vsi drugi v sobi pa.

Gašper se mu je začel smejati, da to pač ni mogoče, saj ima vendar oči, kakor drugi. Seveda, če mu hoče oči zavezati, a tako pa to ne gre.

Ivan je takoj pritrdil, da bo imel Gašper popolno prostost in da niti malo ne misli na kako zavezovanje, ali kaj podobnega. Zato je Gašper takoj smelo pritegnil: »Pa daj in pokaži, kaj znaš!«

Molče je prijel Ivan za svetilko in jo je dvignil na Gašperjevo glavo, rekoč: »No, ali jo vidiš? In vi drugi?«

Seveda je moral Gašper priznati, da ne, vsi drugi pa so pritrdili. Ivan pa je rekel: »No, in drugega nisem hotel,« in je postavil svetilko nazaj na mizo.

Predsednik pa je prišel z običajnim dnevnim redom.

Klemenov Martinek.

Zadnji tedni pred sv. Martinom. Saj veste, da praznik tega svetnika praznujejo v prav mnogih krajih — s pečeno gosko.

Pri Klemenovih so se tudi pripravljali na ta praznik; saj je tisti dan očetov god in pa najmlajšega sinka Martinka. Za tako slavnost pa bo že treba gosje pečenke. Mati so že dolgo pitali dve goski: eno za ta domači praznik, drugo pa za božič, ki itak ni daleč od Martinovega.

Martinek pa je bil nekega dne zaprt; domačo nalogo je pozabil. Ves upehan je pritekel po prestani kazni domov. Kakor po navadi, ga je čakal na mizi že odrezan kos malice; mame pa nikjer.

Prvi hip mu je bilo to čisto všeč in odkuril jo je s svojim kosom in preklo čez ramo na dvorišče, da se je ena izmed gosk v diru in frlotanju spustila v tek.

Toda, kako naj Martinek nosi s seboj težko breme neobtožene hudobije in površnosti? Vselej je vsako tako reč takoj povedal mami, da se je olajšal. Danes pa mame ni nikjer in zato naj nosi Martinek to težavo s seboj vse do večerje? Nič več mu ne diši kruh, ker premišljuje, kako bi najhitreje prišel do mame, da ji potoži svoj križ. Le pogledite ga, kako se kisle držal — Kos kruha je zanesel za hrbet, od česar si pa podjetna goska mnogo obeta...

